

การวิจัยศึกษครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำปากพนัง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำปากพนัง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นประชาชนในเขตเทศบาลเมืองปากพนังจำนวน 10 ชุมชน โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 คน ว่าเป็นเพศชายหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน อายุช่วง อายุ 30 ปี ถึง 49 ปีมีจำนวนใกล้เคียงกัน ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีมากกว่าครึ่งหนึ่งสูงกว่าอนุปริญาตรี รายได้เกือบครึ่งหนึ่งอยู่ระหว่าง 5,000 บาท ถึง 10,000 บาท และสถานที่ตั้งบ้านอยู่ห่างจากแม่น้ำปากพนังไม่เกิน 500 เมตร และเกินกว่า 500 เมตรมีจำนวนใกล้เคียงกัน จากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ t - test และ F-test ความลักษณะของตัวแปร

ผลการศึกษา

1 จากการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลปากพนังอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราชในการอนุรักษ์แม่น้ำปากพนัง ในภาพรวมระดับค่อนข้างต่ำ ด้านที่ค่อนข้างต่ำคือ การมีส่วนร่วมด้านความคิดเห็น การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมการเป็นเครือข่ายองค์กรทางสังคม และด้านที่ปานกลางคือ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามผล

2 ปัจจัยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำปากพนัง จากผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมดังนี้

2.1 อายุของประชาชน ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แม่น้ำปากพนังมากกว่าอายุที่น้อยกว่า

2.2 ประชาชนที่รับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์แม่น้ำปากพนังสูง มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่รับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์แม่น้ำปากพนังต่ำกว่า

2.3 ประชาชนที่มีการรับรู้ปัญหาของแม่น้ำปากพนังระดับมาก มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่รับรู้ปัญหาของแม่น้ำปากพนังระดับต่ำกว่า

2.4 ประชาชนที่มีความเชื่อในบทบาทของผู้นำในการอนุรักษ์แม่น้ำปากพนังที่ระดับมาก มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีความเชื่อในระดับต่ำกว่า

ข้อเสนอแนะ ในเชิงนโยบาย

1.ทางรัฐบาลควรจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการประชาสัมพันธ์ และภาพลักษณ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ โดยเฉพาะลุ่มน้ำที่ประสบปัญหาในปัจจุบัน ให้ประชาชนและเยาวชนเห็นความตระหนักในปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำ

2. ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมทรัพยากรน้ำจะต้องเข้ามามีบทบาทร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งราชการและองค์กรเอกชน ในการเข้ามามีบทบาทในการกำหนดแผนงานและโครงการต่างๆ ในการอนุรักษ์ลุ่มน้ำปากพนังมากขึ้น

3.สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นร่วมกับองค์กรประชาชน และองค์กรอนุรักษ์ทั้งหลายจะต้องหันมาร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อร่วมมือในการวิเคราะห์ และหาแนวทางในการกำหนดมาตรการต่างๆ ที่ทางกฎหมายและทางสังคมให้การแก้ไขปัญหาดังๆ ที่เข้มข้น เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน

The purpose of the study was twofold ; 1) to find out the level of people's participation in conserving the Pakphanang river, and 2) to identify the factors related to their participation in this project.

The data were collected from 180 people in ten communities in the Pakphanang municipality. A questionnaire was employed to gather the data. Percentage, mean and standard deviation were used to describe the data and t-test and F-test to test the hypothesis.

The number of the female respondents and that of the male respondents were very close. The number of these aged 30 and that of those aged 49 were also very close. More than half had a higher education than an associate degree. Nearly half earned 5,000-10,000 baht a month. Those whose houses were located not more than 500 meters away from the Pakphanang river and those whose houses were located more than 500 meters away from the river were more or less the same in number.

The findings were briefly stated below.

1. The overall level of participation in the river conservation was found to be rather low. The four dimensions in which the people participated at a rather low level were expressing opinions, decision-making, implementation, and membership of a social organization network. However, they participated in following up the results at a moderate level.

2. When the hypothesis were tested, the factors found to be related to the people's participation in conserving the Pakphanang river were as follows :

2.1 Age The people aged more than 50 participated in conserving the river less than those aged below 50.

2.2 Access to related information The people who got more information participated in the project more than those who received less information.

2.3 Acknowledgement of the problems The people who acknowledged the problems at a higher level participated in the project more than their counterparts.

2.4 Faith in leadership The people who had high faith in leadership in the river conservation participated more than these who have low faith.

Policy implications

1. The government should have a clear policy on conserving rivers, especially the rivers that currently encounter problems, and on publicizing the information about river conservation so that people, especially, youths, will realize the problems of water sources.

2. The agencies concerned, especially the Water Resource Department, must coordinate more with other private and government agencies in setting a plan and projects in conserving the Pakphanang river.

3. Local educational institutions, people's organizations and conservation organizations must cooperate in the form of network to analyze the problems and impose legal and social measure in solving the problem seriously to reach the goal of sustainable development.